

Parlamentaariselle Yle-työryhmälle

Hallintoneuvosto hyväksyi 13.12.2022 Ylen äänisisältöjen tarjoamisen internetissä

Ylen hallintoneuvosto toteutti vuonna 2022 kaupallisia radioita edustavan RadioMedia ry:n pyynnöstä ennakoarvioinnin Ylen internetissä tarjoamista äänisisällöistä. Ennakoarvioinnin kohteena olivat audio-on-demand (AOD) -sisällöt, kuten podcastit, pois lukien radiokanavien ns. live-jakelu Yle Areenassa ja muissa Ylen omissa internetpalveluissa.

Ennakoarvioinnin yhteydessä tehtiin kattava selvitys Ylen internetissä tarjoaman audiosisällön kilpailu- ja markkinavaikutuksista sekä kuultiin asiantuntijoita ja alan toimijoita. Kirjallisia lausuntoja saatiin yhteensä 27.

Ennakoarvioinnin lopputulemana hallintoneuvosto päätti hyväksyä Ylen äänisisältöjen tarjoamisen internetissä ja katsoi sen saamiensa selvitysten perusteella olennaiseksi osaksi Ylen julkisen palvelun tehtävän toteuttamista.

Yle-lakiin vuonna 2012 lisätty ennakoarviointimenettely perustuu EU-komission ohjeeseen, jonka mukaan kaikkien jäsenvaltioiden tulee toteuttaa kansallisessa lainsäädännössä julkisrahoitteisten yleisradioyhtiöiden palveluiden muutosten arviointi. Ennakoarvioinnissa arvioidaan rinnakkain yleisölle tuotettua julkisen palvelun arvoa ja toisaalta kaupalliselle liiketoiminnalle aiheutettua kilpailuhaittaa. Hallintoneuvosto toimii komission ohjeiden mukaisena Ylen riippumattomana valvontaelimenä muun muassa ennakoarviointeja suorittaessaan.

Ylen audiosisällöt perustuvat julkisen palvelun tehtävään

Hallintoneuvosto katsoi [ratkaisussaan 13.12.2022](#), että Ylen internetissä tarjoamat äänisisällöt ovat olennainen osa Ylen julkisen palvelun tehtävän toteuttamista ja Yle voi jatkaa niiden tarjoamista. Ennakoarviointiin kuuluvan selvityksen perusteella Ylen äänisisältöjen kilpailu- ja markkinavaikutukset ovat vähäisiä eikä niitä voida pitää suhteettomina kyseessä olevien palveluiden tuottamaan julkiseen arvoon nähden.

Päätöksessään hallintoneuvosto antoi ohjeistuksia, joita Ylen tulee noudattaa hankkiessaan, julkaistessaan ja myydessään äänisisältöjä. Hallintoneuvosto myös

totesi äänisisältömarkkinoiden olevan murrosvaiheessa ja vasta kehittymässä. [Linjauksen mukaisesti](#) Yle seuraa internetissä tarjoamiensa äänisisältöjen kilpailu- ja markkinavaikutuksia vuosittain, ja havainnot raportoidaan eduskunnalle hallintoneuvoston lakisääteisessä vuosikertomuksessa. Lisäksi Yle julkaisee jatkossa verkkosivuillaan joulukuussa yleiskatsauksen tulevan vuoden äänitarjonnastaan alan toimijoiden nähtäväksi.

Ennakoarviointi perustuu monipuolisiin selvityksiin sekä asiantuntijoiden kuulemisiin, joiden yhteydessä Ylen audiotarjonnan markkinavaikutuksia on arvioitu huolellisesti.

Poimintoja asiantuntijaselvityksistä ja lausunnoista

Ylen audiosisältöjen kilpailu- ja markkinavaikutuksia arvioinut Copenhagen Economics katsoo, ettei Ylen AOD-tarjonnan kohtuuttomasta markkinahaitasta ole yhä kehittyvillä audiomarkkinoilla näyttöä.

Podcasteja kuunnellaan laajasti monista eri palveluista, ja Yle Areenaa käytetään pääasiassa muiden podcast-palveluiden lisäksi, ei niiden sijaan. Samasta selvityksestä käy ilmi, että suurin osa AOD-kuuntelijoista ei katso Ylen ja kaupallisten toimijoiden sisältöjä toisiaan läheisesti korvaaviksi.

”Saamiemme tietojen perusteella on harvinaista, että Yle kilpailisi samoista sisällöistä kaupallisten toimijoiden kanssa. Emme myöskään löytäneet näyttöä siitä, että Yle sitoisi alan resursseja, kuten tekijöitä tai tuotantoyhtiöitä siten, että muiden alustojen toimintaedellytykset heikkenisivät kohtuuttomasti. Ylen AOD-sisältöhankintoja ohjaavat yhteiskunnalliset painotukset, mikä rajoittaa Ylen ja kaupallisten toimijoiden välistä päällekkäisyyttä.”

Sen sijaan *”Ylen sisältöhankinnoilla voi olla myös markkinoita edistäviä vaikutuksia. Ylen sisältöhankinnat voivat stimuloida tuotantomarkkinaa ja edistää sisältöjen monimuotoisuutta.”*

Ennakoarviointia varten pyydettiin lausunto myös Kilpailu- ja kuluttajavirastolta (KKV), joka arvioi muun muassa, että Ylen AOD-sisällöt ovat julkisen palvelun tehtävän toteuttamisessa kuluttajien näkökulmasta luonteva ja tarpeellinen täydennys, kun viestintämarkkinat ja jakelutavat kehittyvät teknologian ja uusien innovaatioiden myötä.

KKV toteaa lausunnossaan, että uusissa jakelutavoissa ja AOD-sisällöissä on kyse sellaisen monimuotoisuuden ja moniarvoisuuden toteutumisesta, joka voi edistää sananvapautta ja olla Yleä koskevien säännösten mukaista. AOD-sisällöt saattavat tulevaisuudessa olla monipuolinen väline, jolla on tärkeä merkitys julkisen palvelun tehtävän täyttämässä.

Jyväskylän yliopiston tutkijaryhmä toteaa vertailevan sisällönanalyysin, kyselytutkimuksen, haastatteluiden ja kirjallisuuskatsauksen perusteella johtopäätöksensä muun muassa, että Yle on tärkeä toimija kotimaisessa AOD-kentässä ja että AOD-sisällöt ovat yhä tärkeämpiä julkisen palvelun tehtävän toteuttamiseksi. Tutkijaryhmän mukaan audiomedian kuuntelu näyttää siirtyvän kohti on demand -käyttöä, etenkin nuoremmassa ikäluokassa. Siksi Ylen julkisen palvelun tehtävän toteuttamiseksi on tärkeää, että se voi tarjota myös AOD-sisältöjä.

Ennakkoarvioinnin osana pyydettiin asiantuntijaselvitys julkisen palvelun toteuttamisesta uusien jakelutapojen avulla Euroopan unionin valtioneuvoston näkökulmasta. Riku Neuvonen OTT ja Kukka Kuusela OTM esittivät selvityksensä pohjalta, että Ylen AOD-sisältöjen voidaan väittää perustellusti kuuluvan osaksi julkista palvelutehtävää, mitä tukevat myös useat eri EU:n ja Euroopan neuvoston päätökset.

Kirjoittajat katsovat, että käytettävissä olevan tiedon perusteella Ylen toiminta ei aiheuta valtioneuvoston sääntelyssä tarkoitettuja suhteettomia markkinahäiriöitä eikä se näyttäisi olevan ristiriidassa EU:n valtioneuvoston sääntöjen kanssa. Kirjoittajat korostavat, että asiaa arvioitaessa huomiota tulee kiinnittää siihen, että Ylen on pystyttävä toteuttamaan sille laissa määritelty tehtävä myös muuttuvissa markkinaolosuhteissa hyödyntäen jakelukanavia, joilla tiedonvälitys tavoittaa mahdollisimman suuren yleisön ja palvelee kaikkia kansalaisia tasapuolisesti. Keskeistä on punnita markkinavaikutuksia yleisradiotoiminnan hyötyihin Suomessa.

Kaikki ennakkoarvioinnin aineistot ovat julkisilta osiltaan saatavilla [Ylen internet-sivuilta](#). Ennakkoarviointiin sisältyvät seuraavat asiantuntijaselvitykset:

- *Copenhagen Economics*: Ylen AOD-sisältöjen markkinavaikutukset (2022)
- *Jyväskylän yliopiston tutkijaryhmä*: Yleisradion Audio-on-Demand (AOD) -tarjonta ja julkinen palvelu (2022)
- *DLA Piper*: Julkisen palvelun median AOD palvelut – vertaileva selvitys valittujen maiden sääntelyjärjestelmästä (2022)
- *Riku Neuvonen OTT & tutkija Kukka Kuusela OTM*: Uusien jakelutapojen käyttäminen Yleisradion julkisen palvelun toteuttamisessa (2022)